

[Lasse Budtz]

Det er mit bestemte indtryk, at denne grundlæggende holdning i virkeligheden deles af et meget stort flertal i dette ting, men det er klart, at vi kan være uenige om, hvor meget der skal ydes, og hvordan pengene skal fordeles. Det er imidlertid socialdemokratiets opfattelse, at der er tale om et tilbud og ikke noget, der blot minder om tvang, og det er derfor også selvfølgelig, at der ikke må ske nogen ensretning i forbindelse med fordelingen af midlerne.

Som en naturlig følge af denne indstilling kan der efter vor mening heller ikke være tale om, at vi her i tinget skulle bestemme, hvad der er god kunst eller rigtig kunst eller kultur. Kunsten skal udvikle sig i frihed, og netop for at sikre denne kunstneriske frihed fordeles pengene af en række udvalg, der er sammensat på en sådan måde, at ensretningen undgås og tilbuddene bliver brede. Jeg må indrømme, at jeg får kuldegysninger ved tanken om, at vi skulle stemme om det formålstjenlige eller det rigtige i at støtte ganske bestemte retninger, opfattelser eller udtryksformer. Det må være vores fundament i kulturpolitikken: en kunstnerisk frihed, der ikke hindrer traditionerne i at blive holdt i live, der ikke på nogen måde lægger bånd på den folkelige kunst i dens mange forskellige udtryksformer, men heller ikke blokerer de nye retninger og de nye udtryksformer, nye opfattelser og nye eksperimenter.

Statens udgifter i dette finansår er som bekendt 109,1 mia. kr. plus nogle enkelte poster, som er kommet til, siden denne udregning fandt sted, hvorved vi nærmer os den ene procent af statsbudgettet. Det svarer nogenlunde til, at en dansker via statsbudgettet betaler godt 180 kr. om året, men hertil kommer naturligvis kommunernes og amtskommunernes udgifter, som man bestemt ikke må undervurdere. I det hele taget bør man ikke undervurdere den meget store kulturelle indsats, der ofte udføres i en række kommuner, og i virkeligheden har ministeren jo allerede peget på nogle af disse kommuner.

Hvis man lægger kommunernes tal for den enkelte skatteborger sammen med det, han yder over statsbudgettet, bliver det noget i retning af 350 kr. Alligevel må jeg sige, at det samlede beløb efter min mening er meget ringe, og når man nu fra fremskridtspartiets side spørger, om der bør ske en forøgelse,

kan jeg godt, og tør jeg godt, på socialdemokratiets vegne sige: ja, ubetinget, der bør ske en forøgelse. Men naturligvis kan vi ikke lave en uhammet forøgelse, det ville være uansvarligt. Vi har ikke råd til det for øjeblikket, men det betyder ikke, at vi ikke af den grund skal forsøge at skabe forbedringer på kulturministeriets budget, når og hvor det overhovedet er muligt. Den tilbageholdenhed, som den økonomiske verdenskrise har tvunget os til, må imidlertid desværre også omfatte kulturministeriets budgetter. Man kan ikke lade udgifterne til én side af samfundslivet vokse uden begrænsninger, mens man strammer alle andre steder.

De kunststøttelove, vi har gennemført, kommer ret regelmæssigt til revision, og vi har netop været i stand til at gennemføre anden behandling af teaterloven med den revision, som går ud på at hjælpe børneteateret og det opsøgende teater. Hvis jeg husker rigtigt, vedtager vi lovforslaget i morgen, og det er en absolut gevinst. Det var efterhånden blevet helt oplagt, at der her var et stort hul i vor kulturlovgivning, som burde udfyldes. Når man ser på mængden af børneteatre og opsøgende teatre og den i virkeligheden omfattende kulturelle virksomhed, de har formidlet, bør man også kunne forstå, at vi ved denne revision klart imødekommer et behov, som igen understreger det voldsomme kulturliv, som udfolder sig for øjeblikket.

80 pct. af den danske befolkning – 80 pct. – går regelmæssigt i teateret, men et så højt tal er jo faktisk kun nået, fordi vi ved hjælp af kunststøttelovgivning har været i stand til at give befolkningen bedre muligheder, bedre tilbud.

Loven om filmstøtte skal også relativt snart revideres, og ministeren har derfor nedsat et forberedende udvalg, der skal se på mulighederne. Der er ikke ringeste tvivl om, at dansk film befinder sig i en yderst alvorlig krise, og hvis vi i øvrigt kunne finde midlerne, ville socialdemokratiet gerne være med til at sikre en større dansk filmproduktion. I årene mellem 1950 og 1977 blev der årligt produceret mellem 17 og 27 danske film. Dette tal er dalet næsten katastrofalt, fordi den private kapital holder sig tilbage. Til sammenligning tjener, at der i samme periode vistes mellem 270 og 300 nye udenlandske film herhjemme om året. Disse tal er simpelt hen af betydning for vedligeholdelsen af det